

TF - en tikkende bombe under vores katteopdræt?

Hvorfor mener jeg, at *Tritrichomonas Foetus* (TF) er en tikkende bombe?

Det gør jeg fordi:

- TF kan optræde asymptomatisk, altså uden at katten har nogen som helst symptomer.
- TF findes sandsynligvis hos en tredjedel af alle racekatte – og sikkert mange, mange flere.
- TF ved testning ofte giver falsk negativt resultat, dette gælder især, hvis katten er asymptomatisk, eller hvis der bruges nogle af de "billigere" testmetoder.

Mine egne erfaringer er desværre ikke særlig morsomme.

Vi har haft siamesere i næsten 35 år, forsøgte med lidt opdræt for en hel del år siden, men af forskellige årsager måtte vi i en periode nøjes med at glæde os over vores katte som kælekatte. For nogle år siden fik vi igen mulighed for at opdrætte, og så skulle det være.

De katte, vi har fået hjem, har tilsyneladende været sunde og raske, ingen dårlige maver og ingen snue. Vi har dog oplevet, at vores katte har fået lidt med øjnene, når en ny killing er flyttet ind.

Det har vi ikke været bekymrede over, blot tilskrevet det, at der kom nye vira/bakterier med en ny kat, lige som vi selv kan få lidt småinfektioner, når vi skifter arbejde, eller vores børn starter i børnehaven.

Men så fik en af vores katte dårlig mave, og det gik ikke væk. I første omgang tilskrev jeg det foderskift, men jeg besluttede efter nogle uger, at der skulle tages en prøve.

Afføring blev afleveret hos dyrlægen, og jeg bestilte den "pakke" der kaldes diarré profil C, som dækker en lang række af mulige årsager til dårlig mave. Jeg valgte også at få lavet en PCR-test for *Tritrichomonas Foetus* (TF), nu da jeg alligevel var i gang, og også fordi jeg havde læst diverse artikler om TF bl.a. Pia Nyrups artikel i medlemsblad nr. 1, april 2011.

Min forventning var, at vi nok havde reddet os en infektion med *Giardia*, måske på en udstilling???



En af de daglig "legerutiner"

Svaret kom tilbage og ja, der var *Giardia*, men også haemolytisk e-coli samt *Tritrichomonas Foetus*! Jeg kan slet ikke beskrive, hvor mange følelser der stormede rundt i mig, men kan nævne chok, sorg, skræk, rædsel, og især en følelse af uretfærdighed. For jeg havde jo kun ganske få hunkatte, som bliver passet og plejet efter alle kunstens regler, jeg havde aldrig fået syge katte hjem og i det hele taget aldrig (synes jeg da selv) opført mig uansvarligt i forhold til mine katte.

Det kostede mange søvnløse nætter, hvor tankerne bare kværnede, hvor jeg var så træt, men ikke kunne finde ro.

Jeg gik selvfølgelig i gang med at behandle; først *Giardia*. Huset blev ryddet for alle de gode liggepladser: kattesenge, tæpper i vindueskarme osv., og legetøj blev reduceret. Der blev indført daglig rengøring med først støvsugning og så en tur med en damprenser. Overfladerne fik en daglig aftørring med "Rodalon"

(tip: Minus-mug som fås hos Coop er det samme middel til den halve pris), kattegruset blev udskiftet til det billige ikke-klumpende og skiftet hver eneste dag. Ligeledes brugte jeg tre forskellige bakker på skift, bakkerne blev desinficeret med damprenseren og tørret igennem i to dage, inden de blev brugt igen. Tekstiler og gulvtæpper blev dels damprenset, dels sprøjtet med Virkon-S.

Endelig blev kattene behandlet med Panacur tre omgange à 8 dage med 8 dage mellem hver omgang som beskrevet af Lis Dahlstrøm i *KatteMagasinet* nr. 4. 2008

E-coli'en blev behandlet og endelig TF'en, som skulle behandles med Ronidazol.



"Pigerne" Sara og Maidu



Jeg var rigtig bange for at bruge Ronidazol, for jeg havde jo læst, at det kunne give hjerneskader, men jeg indførte nogle daglige legerutiner, hvor kattene skulle hoppe, balancer osv. På den måde holdt jeg øje med, om der skulle være noget galt.

Så kom den store dag, hvor der blev testet igen, og heldigvis var vi fri for giardia og e-coli, men TF'en var der stadig, så der var ingen vej uden om endnu en kur.

Stig Feldballe skriver, at de fleste af hans patienter er blevet helbredt efter 1-2 behandlinger, men at nogle har skullet have 3-4 behandlinger.

Oven på denne omgang var der slet ingen tvivl i mit sind: mine katte skal aldrig have nærkontakt med andre katte, så parringer "ude i byen" er ikke længere en mulighed. Så der blev indkøbt en dejlig hankat.

Det skal understreges, at han virkede sund og rask, afføringen så ud samt lugtede, som den skulle. Belært af mine dyrt købte erfaringer valgte jeg dog at tjekke afføringen hos ham. Testen var meget overraskende positiv! Heldigvis havde han aldrig været i kontakt med vores hunkatte, da han hele tiden havde opholdt sig i et spritnyt gæstehus indkøbt til ham. Hans afføring ser stadig fin ud og lugter stadig som normal katteafføring.

Hvornår og hvorfra jeg har fået TF'en hos "pigerne", har jeg ingen anelse om, det er også ligegyldigt, jeg har ingen mulighed for at finde ud af det. Jeg kan sagtens have haft det i flere år!

Det skræmmende ved TF er, at katte, der har det, kan være FULDSTÆNDIG symptomfrie og derved raske smittebærere, dette gælder OGSÅ killinger!

Af mine katte var der kun én der fik dårlig mave, og det kom efter hun havde boet her i flere måneder og ikke i forbindelse med, at der flyttede en ny kat ind, de andre havde helt normal afføring på trods af infektionen.

Fremadrettet vil ingen kat komme ind her i huset uden en karantæne, når jeg har haft katten i otte dage vil jeg sende en afføringsprøve ind, jeg vil vente de otte dage for at sikre at evt. antibiotika er ude af kroppen, hvis katten skulle have været behandlet i

Fakta

Tritrichomonas Foetus er en parasit, der kan give kronisk diarre
Diagnosen stilles bedst ved PCR undersøgelse på afføring fra en syg kat
Behandlingen er Ronidazol 30 mg. pr. kg. én gang dagligt i 14 dage
Ofte er det nødvendigt at behandle flere gange
Bivirkninger ved medicinen er neurologiske forstyrrelser
Uden behandling er katten kronisk smittebærer

sit gamle hjem, antibiotika kan nemlig påvirke resultatet. Og ja, jeg vælger "den dyre" løsning med PCR test i modsætning til de noget billigere snap-tests, for jeg ønsker et så sikkert resultat som muligt. Jeg vil også i fremtiden teste mine katte jævnligt, så jeg til enhver tid kan være så sikker som mulig på, at vi ikke har TF. Mit bedste råd til nye opdrættere er at teste, for hvis man tester sine katte efterhånden, som man får dem, er det økonomisk overkommeligt, for har man først et stor katteri med mange katte, er det nok de allerfærreste, der kan magte opgaven økonomisk.

I henhold til litteraturen, så har ca. en tredjedel af vores katterikatte TF, jeg tror desværre, at tallet er langt højere, jeg er også sikker på, at tallet fortsat vil blive højere. Ikke nødvendigvis fordi opdrættere er ligeglade, men fordi man sagtens kan have TF i sit katteri uden at ane det. Af den grund vil TF brede sig som ringe i vandet. Jeg vil her citere Dave Dybas fra katteriet Highgait's Paws Abyssinians: *It is interesting to note that in the 10 years we have been breeding we have never seen such consistently firm stool as we have since we tested and treated for TF. With the benefit of hindsight we suspect that TF has been present in our cattery (and like most all catteries) to varying degrees for many years.*

(Det er interessant at bemærke, at i de 10 år vi har opdrættet, har vi aldrig set så vedvarende fast afføring, som vi har, siden vi testede og behandlede for TF.

Med denne erfaring tror vi, at TF har været til stede i vores katteri (og sandsynligvis i de fleste katterier) i variende grader i mange år).

Jeg skriver denne artikel, fordi jeg håber, at vi kan få en dialog om de problemer, vi kan have i vores katterier. Jeg synes desværre, der er en tendens til at vi "putter os", når vi har et problem, vi er bange for at få et

"grimt" rygte. Det mener jeg nu ikke, man behøver at være bekymret for.

Der kan jo aldrig været noget forkert i at fortælle om et problem, når man samtidig fortæller, at man har taget de nødvendige forholdsregler.

Det ville være dejligt, hvis vi kunne hjælpe hinanden og trække på hinandens erfaringer. Jeg har på det seneste oplevet en lille åbning mht. til diverse problemer, når jeg har talt med andre kattevenner på diverse udstillinger.

En ting er sikkert, vi bliver i hvert fald nødt til at tale om problemet omkring TF. Vi bliver nødt til at indse, at TF helt sikkert er meget mere udbredt, end nogen forestiller sig, og at det findes hos mange katte, oftest endda uden at ejerne ved det.

Prøv bare dette lille tankeeksperiment: hvor mange katte/katterier har du samarbejdet med de seneste år i form af parringer, køb eller salg af killinger? Og hvor mange andre har disse katterier haft samarbejde med? Hvis nu en tredjedel af disse katte (og sikkert mange flere) har TF.....

Hvad skal vi gøre?

Skal vi behandle/teste? Det er dyrt, og for dem med mange katte næsten økonomisk umuligt. Ronidazol er et meget skrapt middel og kan som sagt give neurologiske skader, det er også dyrt, men indtil videre det eneste virksomme middel vi har.

Skal vi leve med at katte har TF? TF opholder sig i tyktarmen, altså efter næringsoptagelsen er sket og rigtig mange katte vil være fuldstændig symptomfrie. Katte med diarré kan hjælpes med fiberrig kost som f.eks. Royal Canin's Intense Hairball 34, ligesom klid eller "Husk" o.l. kan have en gavnlige effekt.

Skal vi lukke øjnene, undlade at teste, og i "god tro" sælge katte både til kælling og opdræt og dermed være med til at TF breder sig?



Hvis vi får et mere realistisk billede af, hvor mange katte, der er inficeret med TF, vil der forhåbentlig blive udviklet et middel, som vi uden videre kan bruge og som kan fås på alle apoteker. Mit håb er at vi i fremtiden kan tænke på TF på samme måde, som vi tænker på andre infektioner, vi får et middel, der er så ufarligt, at vi kan bruge det uden at skulle bruge en masse penge på tests. Sådan er det jo heldigvis gået med andre infektioner f.eks. Giardia.

Af hensyn til nye medlemmer vil jeg lige kort fortælle om TF.
Hvad er *Tritrichomonas Foetus*?
TF er en encellet flagellat – et protozo, der lever som parasit i bl.a. katte. TF er en lille skrøbelig skabning, der ikke tåler temperaturer under 15° C eller over 45° C, ligesom den ikke tåler udtørring. TF bryder sig heller ikke om ilt. TF har det bedst i tarmen og kan overleve i en fugtig katteafføring, men uden fugtighed går TF til grunde inden for en time. TF er derfor nem at udrydde i omgivelserne i modsætning til f.eks. Giardia, da TF ikke danner cyster og som sagt er en lille sart skabning. TF kan give kroniske diarréer, men TF kan også optræde fuldstændigt anonymt, så man har en tilsyneladende rask kat, men da den er inficeret kan den også smitte.
Hvordan smitter *Tritrichomonas Foetus*?
TF er ikke særlig smitsomt, men fælles kattebakke og fælles soignering er kilder til smitte. TF smitter ikke ved selve parringsakten, men da hun- og hankatten måske deler bakke, kan der smittes den vej, ligeledes hvis de vasker hinanden. Man kan minimere risikoen for smitte ved en parring, ved at lade hunkatten være sammen med hankatten i kortere perioder, således at kattene ikke benytter samme bakke eller vasker hinanden.
Hunkatten smitter heller ikke nødvendigvis killingerne; igen er det vigtigt at undgå, at hunkatten og killingerne

benytter samme bakke, når killingerne begynder at bruge en bakke. Dette kan opnås ved at placere hunkattens bakke højt og killingernes bakke under f.eks. et lavt bord eller i en kasse, hvor adgangshullet er så lille, at hunkatten ikke kan komme ind (i lighed med de foderkasser, som nogen bruger). Sandsynligheden for at få TF på en udstilling er nærmest ikke-eksisterende.

Netop det sarte kan dog betyde, at TF kan være lidt tricky at påvise i diverse tests, da TF ydermere ikke er til stede i alle afføringsprøver, kan man få et falsk negativt resultat. TF findes bedst i prøver fra diarré (men de fleste af mine prøver er jo taget fra normalt udseende afføring og alligevel testet positive for TF). Det anbefales at tage prøver over tre dage med én dags mellemrum, altså dag 1, dag 3 og dag 5. Prøverne opbevares f.eks. i en plastikbøtte med låg eller en plastikpose, prøverne skal helst tages umiddelbart efter at katten har leveret dem.
Det skal understreges, at hvis man bruger andre tests end PCR-testen, er det vigtigt, at prøven ikke opbevares/transporteres ved temperaturer lavere end 15° C og højere end 42° C. PCR-testen finder DNA fra både døde og levende TF, så her betyder temperaturen ikke noget.

Jeg kan anbefale interesserede at læse Jody L. Gookin's, DVM, Ph.D., DACVIM (Internal Medicine) materiale (på engelsk), hun er nok den, der har forsket mest i TF.
www.cvm.ncsu.edu/docs/documents/ownersguide_tfoetus_revised_122009_final.pdf

Katteriet Highgait har en rigtig fin side, hvor de beskriver, hvordan deres forløb med TF har været
www.highgait.com/page/page/3485008.htm

På dansk kan jeg anbefale Pia



Boy i sit spritnye gæstehus

Nyrups artikel i DSO-bladet april 2011 og ligeledes dyrlæge Stig Feldballes artikel i *KatteMagasinet* nr. 3. 2011

Jeg står gerne selv til rådighed med råd og vejledning, moralsk opbakning og evt. "en skulder at græde ud ved".

Marianne Vedel
www.dk-vedels-siam.dk

